

LATVIJAS REPUBLIKA
LĪVĀNU NOVADA PAŠVALDĪBA

Rīgas iela 77, Līvāni, Līvānu novads, LV-5316, tālr. 65307250, e-pasts dome@livani.lv

Energopārvaldības sistēmas rokasgrāmata
Līvānu novada pašvaldība

Apstiprināts:

Andris Vaivods

Saturs

Saturs	2
1 Definīcijas un saīsinājumi	4
2 Organizācijas konteksts.....	5
2.1 Energopārvaldības sistēmas ieviešanas mērķis.....	5
2.2 Organizācijas un tās konteksta izpratne	6
2.3 Vispārējs apraksts par Līvānu novadu.....	7
2.4 Stiprās puses un specializācija	8
2.5 Iekšējie faktori - Atjaunotās sabiedriskās ēkas	8
2.6 Iekšējie faktori - Siltumapgāde	10
2.7 Ieinteresēto pušu vajadzības un vēlmes	11
2.8 Piemērojamās tiesiskās prasības	11
2.9 Energopārvaldības sistēmas darbības joma.....	12
2.10 Energopārvaldības sistēma	12
3 Līderība.....	13
3.1 Līderība un saistības.....	13
3.2 Energopolitika Līvānu novada pašvaldībā	14
3.3 Energopārvaldības darba grupa.....	15
4 Energopārvaldības sistēmas plānošana	16
4.1 Rīcības ar riskiem un iespējām	16
4.2 Mērķi, energouzdevumi un plāni tos sasniegt.....	16
4.3 Energonovērtējums	16
4.3.1 Enerģijas lietojums.....	17
4.3.2 Enerģijas patēriņa analīze	17
4.3.3 Būtiskās enerģijas patēriņa jomas	18
4.3.4 Energosnieguma rādītāju un energoefektivitātes rādītāju noteikšana	18
4.3.5 Nosaka bāzes energopatēriņu.....	18
4.3.6 Būtiskas novirzes noteikšana	18
4.3.7 Sagatavo energonovērtējumu.....	19
5 Energopārvaldības sistēmas uzturēšana	19
5.1 Kompetence, apmācība un izpratne.....	19
5.2 Komunikācija	20
5.3 Energopārvaldības sistēmas dokumentācijas vadība	20
5.4 Darbības plānošana un vadība.....	21
5.4.1 Apkures iekārtas.....	21

5.4.2	Kondicionēšana un vēdināšana	22
5.4.3	Apgaismes iekārtu lietošana.....	22
5.4.4	Darbinieku atbildība kontroles nodrošināšanā	22
5.5	Projektēšana	22
5.6	Iepirkumi.....	22
6	Snieguma novērtēšana.....	23
6.1	Energopatēriņa datu vākšanas plāns.....	23
6.2	Iekšējais audits	24
6.3	Neatbilstības, to novēršana, preventīvās un korektīvās darbības	24
7	Vadības pārskats, energopārvaldības sistēmas uzlabojumi	25
7.1	Vadības pārskata ieejas informācija	25
7.2	Vadības pārskata rezultāti.....	25

1 Definīcijas un saīsinājumi

Energija

Visu veidu enerģija: kurināmais, siltumenerģija, atjaunojamā enerģija, elektroenerģija vai jebkāds cits enerģijas veids.

Energijas lietojums

Enerģijas izmantošana, piemēram, ventilācija, apgaismojums, apsilde, dzesēšana, transports, apstrāde.

Energosniegums

Izmērāmi rezultāti, kas saistīti ar energoefektivitāti, enerģijas lietojumu un enerģijas patēriņu.

Energosnieguma rādītājs (ESR)

Energosnieguma mērs vai vienība, ko nosaka Energopārvaldības darba grupa.

Bāzes energopatēriņš

Kvantitatīva atskaites vērtība, ko izmanto par pamatu energosnieguma salīdzināšanai.

Energonovērtējums

Energoefektivitātes, enerģijas lietojuma un enerģijas patēriņa analīze, kas ļauj identificēt nozīmīgās energopatēriņa jomas un energosnieguma uzlabošanas iespējas.

Nozīmīga energopatēriņa joma (NEJ)

Enerģijas lietojums, kas veido nozīmīgu enerģijas patēriņa daļu un/vai kam ir ievērojams potenciāls energosnieguma uzlabošanai.

Energosnieguma uzlabojums

Ar enerģijas lietojumu saistīts energoefektivitātes vai enerģijas patēriņa uzlabojums mērāmos rezultātos, salīdzinot ar bāzes patēriņu.

Statiskais faktors

Faktors, kas būtiski ietekmē energosniegumu un parasti nemainās.

Būtiskais mainīgais

Aprēķināms faktors, kas ievērojami ietekmē energosniegumu un parasti mainās.

Efektivitāte

Pakāpe, kādā plānotās darbības ir īstenotas un rezultāti sasniegti.

Energoefektivitāte

Attiecība vai cita kvalitatīva sakarība starp sniegumu, sniegto pakalpojumu un procesā patērēto enerģiju.

Energouzdevums

Aprēķināms energosnieguma uzlabojuma mērķis.

Energoefektivitātes direktīva (arī Direktīva)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (25.10.2012.) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK.

Energopārvaldības politika

Pašvaldības nolūki un virzība, kurus oficiāli formulējusi tās augstākā vadība.

Energopārvaldības sistēma (EPS)

Energopārvaldības sistēma ir saistītu vai mijiedarbojošos elementu kopums, lai īstenotu **energo pārvaldības politiku** un **mērķus**, kā arī procesi un procedūras šo mērķu sasniegšanai.

Augstākā vadība

Līvānu novada dome. Augstākā vadība politiskajā līmenī – domes priekšsēdētājs un augstākā vadība izpildes līmenī – izpilddirektors.

Pašvaldība

Līvānu novada pašvaldība.

Kopējā izmantojamā platība

Kopējā izmantojamā platība ir ēkas vai ēkas daļas platība, kur enerģiju lieto iekštelpu mikroklimata regulēšanai.

Standarts

Starptautiskais standarts ISO 50001 „Energopārvaldības sistēmas. Prasības un lietošanas norādījumi”.

2 Organizācijas konteksts

2.1 Energopārvaldības sistēmas ieviešanas mērķis

Energopārvaldības sistēmas (EPS) ieviešanas mērķis ir efektīvi un iedarbīgi panākt enerģijas lietderīgu izmantošanu, izmantojot pieejamos resursus. Tā ir sistemātiska enerģijas patēriņa pārzināšana ar mērķi to samazināt, kā rezultātā tiek meklēti tehniski un ekonomiski efektīvākie risinājumi pašvaldības īpašumā esošo objektu apsaimniekošanā, uzlabojot energoefektivitātes līmeni un ilgtermiņā samazinot finanšu izdevumus, kā arī emisijas. EPS iekļauj dažādus rīkus, vadlīnijas un procedūras, kas ļauj pašvaldībai optimizēt enerģijas resursu izmantošanu, plānojot un ieviešot energotaupības pasākumus, turklāt darot to ar minimālu ietekmi uz vidi.

- Veidot enerģijas patēriņa uzskaiti un analīzi;
- Noskaidrot energoefektivitātes pasākumu nepieciešamību objektos;
- Iegūt energoefektivitātes rādītāju uzraudzības plānu, lai plānotu jaunus pasākumus un novērtēt realizēto energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu sniegumu pašvaldības ēkās un citos objektos, kas iekļauti EPS;
- Racionāli apsaimniekot pašvaldības īpašumā esošās ēkas un citus EPS iekļautos infrastruktūras objektus, samazināt izmaksas, uzlabot konkurētspēju, novirzot ietaupītos līdzekļus attīstībai, kā arī tā rezultātā samazināt SEG emisijas.

2.2 Organizācijas un tās konteksta izpratne

Atbilstoši likuma „Par pašvaldībām” 15.pantam, pašvaldībām citu starpā ir šādas autonomās funkcijas:

- Organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds;
- Gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana).

Līvānu novada pašvaldības pārvaldes struktūru nosaka Līvānu novada pašvaldības nolikums. Tās vadībā ir domes priekšsēdētājs, domes priekšsēdētāja vietnieks, izpilddirektors un izpilddirektora vietnieks. Pārvaldes īstenošanai darbojas 3 pastāvīgās komitejas un 12 pastāvīgās komisijas un 5 pagastu valdes. Pašvaldības pakļautībā ir 27 budžeta iestādes un 3 pašvaldības kapitālsabiedrības.

Pašvaldība apsaimnieko administrācijas ēku un citas tās pakļautībā esošās budžeta iestāžu ēkas. Katra budžeta iestāde saskaņā ar nolikumu un atbilstoši piešķirtajiem finanšu resursiem nodrošina tās valdījumā nodotā pašvaldības nekustamā īpašuma pārvaldīšanu (apsaimniekošanu un attīstību) un veicinot nekustamā īpašuma uzlabošanu, apkārtējās vides kvalitātes saglabāšanu un paaugstināšanu. Administrācijas nekustamā īpašuma apsaimniekošanas daļa kopā ar būvniecības un infrastruktūras daļu atbild pašvaldības īpašumu pārvaldīšanu, uzturēšanu un remontdarbiem. Par pašvaldības publisko ielu apgaismojuma apsaimniekošanu un remontiem atbild būvniecības un infrastruktūras daļa kopā ar saimnieciskā nodrošinājuma daļu sadarbojoties kopā ar domes elektrīki.

Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013-2030 ir galvenais Līvānu novada pašvaldības līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments. Saskaņā ar to izstrādā pārējos dokumentus – Līvānu novada attīstības programmu, teritorijas plānojumu, lokālplānojumus un dažādus pašvaldības nozaru attīstības plānošanas dokumentus.

Līvānu novada pašvaldības integrētās attīstības programmas 2019.-2025. gadam rīcību plānā 2019-2025 un investīciju plānā 2019-2021 ir iekļauta arī tādu pasākumu realizācija, kas ir vērsta uz enerģijas patēriņa samazināšanu pašvaldībā.

Lai veicinātu izmaiņas enerģijas politikas jomā, Līvānu novada dome izstrādāja un 2013.gada 12.decembrī apstiprināja **Līvānu novada ilgtspējīgas enerģijas rīcības plānu 2013-2020.gadam.**

2.3 Vispārējs apraksts par Līvānu novadu

Līvāni atrodas 170 km attālumā no Rīgas – valsts galvaspilsētas, 28 km attālumā no republikas pilsētas Jēkabpils un 61 km attālumā no republikas pilsētas Daugavpils. Tuvākais reģionālās nozīmes attīstības centrs ir Preiļu pilsēta (36 km).

Novada teritoriju šķērso „Rīga-Daugavpils” gāzes vads ar tā atzaru Līvānu pilsētas industriālo teritoriju virzienā.

Līvānu pilsētu un novadu šķērso stratēģiskās nozīmes dzelzceļa iecirknis Krustpils – Daugavpils.

Līvānu novadu, tostarp arī pilsētas industriālās teritorijas, šķērso 110 kV elektrolīnija. Vidēja un zemsprieguma tīkli apkalpo apdzīvotās vietas.

Līvānu novadu un pilsētu šķērso nacionālas nozīmes transporta koridors autoceļš Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Pāternieki) (A6), kas Jēkabpilī un Daugavpilī pieslēdzas starptautiskajiem ES Transeiropas transporta (TEN-tīkla) koridoriem A12/E22 un A13/E262.

Līvānu novads atrodas Daugavas labajā krastā, tuvākie tilti pāri Daugavai ir Jēkabpilī un Daugavpilī. Upe kā dabisks šķērslis pagarina nokļūšanu gan Daugavas pretējā krastā – Jēkabpils novada teritorijā, gan tuvākajās ārvalstīs – Lietuvā. Jēkabpils novada iedzīvotāji izmanto Līvānu novada izglītības un citus pakalpojumus.

Līvānu novada platība ir 622 km². To veido Sutru, Rožupes, Jersikas, Turku un Rudzātu pagasti un Līvānu pilsēta.

Iedzīvotāju skaits 2020.gada sākumā ir 11 762 (PMLP dati). Iedzīvotāju blīvums ir 19 iedzīvotāji uz 1 km². Lielākā daļa – 65,9% (7748) iedzīvotāju dzīvo Līvānu pilsētā. Dabiskais pieaugums ilgstoši saglabājas negatīvs, 2019.gadā tas bija mīnus 199.

Pilsētas komunālajiem patērētājiem elektroenerģija galvenokārt tiek pievadīta pa 20/0,4 kV sistēmu un rūpniecības nozaru 6/0,4 kV tīklu. Daļa pilsētas patērētāju ir pieslēgti galvenajām elektropārvades līnijām 20 kV Nr.23, Nr.24 un Nr.26, kuras tālāk apgādā apkārtējos pagastus. Pilsētas centrālajā daļā 20 kV sadales tīkls galvenokārt ir kabeļu veidā. Patērētāju vairums elektroenerģiju saņem pa 20 kV sadales tīklu no 5 maģistrālajām GEPL, kurām pieslēgtas 25 transformatoru apakšstacijas 20/0,4 kV ar summāro jaudu 8500 kW. Kopējā pilsētas elektriskā slodze ir 4,1 mW. Tai skaitā komunālā/sadzīves slodze – 3,1 mW.

2.4 Stiprās puses un specializācija

Līvānu pilsēta – reģionālas nozīmes attīstības centrs.

Līvānu novada pašvaldības darba stiprās puses ir:

- Veiksmīgs un profesionāls darbs ar projektiem;
- Aktīva komunikācija un sadarbība ar uzņēmumiem un atbalsts jaunu uzņēmumu izveidei (biznesa inkubēšana, darbināšana, saimnieciskās aktivitātes veicināšana);
- Profesionāls pašvaldības domes un iestāžu darbs.

Specializācija

- Līvāni – ražošanas, pakalpojumu, moderno tehnoloģiju un loģistikas centrs.;
- Jersikas pagasts – aktīvā atpūta, rehabilitācija un tūrisms;
- Rožupes pagasts – mājražošana, lauku saimniecības, kultūra un NVO darbs;
- Rudzātu pagasts – lauksaimniecība, lauku saimniecības, jauniešu aktivitāte;
- Sutru pagasts – mežizstrāde, lauku saimniecības, pašvaldības un uzņēmēju sadarbība;
- Turku pagasts – mājražošana, izglītība, kultūras un dabas mantojums.

2.5 Iekšējie faktori – Atjaunotās sabiedriskās ēkas

Nr.	Sabiedriskie objekti	Ēkās realizētie projekti un citi pasākumi energoefektivitātes uzlabošanai (pārbūve (rekonstrukcija), atjaunošana (renovācija), jaunbūves, remontdarbi)
1	Pirmsskolas izglītības iestāde „Rūķīši”	Realizēts ERAF projekts „Pirmsskolas izglītības iestādes „Rūķīši” renovācija un labiekārtošana” (Renovācija). Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada pirmsskolas un interešu izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabošana” (Rekonstrukcija).
2	Pirmsskolas izglītības iestāde „Rūķīši” filiāle Pastariņi	Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšana” (Rekonstrukcija).
3	Līvānu 1.vidusskola	Realizēts Valsts investīciju programmas projekts „Līvānu 1.vidusskolas ēkas energoefektivitātes paaugstināšana” (Renovācija). Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšana” (Renovācija). Realizēts ERAF projekts „Līvānu 1. vidusskolas mācību vides uzlabošana”.
4	Līvānu 1.vidusskolas Laimiņas pamatskola	Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšana” (Renovācija). Realizēts ERAF projekts „Līvānu 1. vidusskolas mācību vides uzlabošana”.
5	Līvānu 2.vidusskola un Līvānu vakara (maiņu) vidusskola	Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšana” (Renovācija).
6	Līvānu centrālā bibliotēka	Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšana” (Rekonstrukcija).
7	Jēkaba Graubiņa mūzikas un mākslas skola (ēka Nr.1 Raiņa ielā 4)	Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšana” (Renovācija).
8	Jēkaba Graubiņa mūzikas un	Ir veikta logu, ēkas otrajā stāvā veikta elektroinstalācijas,

	mākslas skola (ēka Nr.3 Lāčplēša ielā 1)	apkures sistēmas nomaiņa.
9	Līvānu bērnu un jauniešu centrs (ēka Nr.2 Rīgas iela 4b)	Realizēts Igaunijas – Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projekts „Dabas terapija vienlīdzīgas dzīves vides pilnveidošanai Latvijas un Krievijas pierobežas reģionos” (Renovācija).
10	Līvānu slimnīca	Realizēts ERAF projekts „SIA „Līvānu slimnīca” infrastruktūras attīstība, uzlabojot stacionārās veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti” (Rekonstrukcija).
11	Latgales mākslas un amatniecības centrs	Realizēts pārrobežu projekts „Piļu un muižu kā kultūras mantojuma objektu un apdzīvoto centru attīstība Baltijas jūras reģionā” (Rekonstrukcija). Realizēts pārrobežu projekts „Uz ūdens tūrismu balstīts vienots piedāvājums Latgale reģionā un Utena novadā” (Rekonstrukcija).
12	Aktīvā tūrisma centrs	Realizēts pārrobežu projekts „Uz ūdens tūrismu balstīts vienots piedāvājums Latgale reģionā un Utena novadā” (Rekonstrukcija).
13	Līvānu novada dome	Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšana” (Renovācija).
14	Līvānu uzņēmējdarbības atbalsta centrs (iepriekš - Līvānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centrs)	ES Phare 2003 Ekonomiskās un Sociālās kohēzijas programmas ietvaros realizēts projekts „Latgales inženiertehnoloģiju klastera izveide” (Rekonstrukcija).
15	Baltā māja	Ēka tika nosiltināta, ielikta jauna apkure un ventilācija (Rekonstrukcija).
16	Līvānu novada kultūras centrs	Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada kultūras centra ēkas rekonstrukcija un aprīkojuma iegāde” (Rekonstrukcija).
17	Sporta manēža „Asote”	Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada pašvaldības ēku rekonstrukcija un energoefektivitātes paaugstināšana – 2.kārta” (Rekonstrukcija). Realizēts sporta manēžas „Asote” paplašināšanas projekts.
18	Autoosta	Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada pašvaldības ēku rekonstrukcija un energoefektivitātes paaugstināšana – 2.kārta” (Rekonstrukcija).
19	Multifunkcionālais jaunatnes iniciatīvu centrs	Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada pirmsskolas un interešu izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabošana” (Rekonstrukcija).
20	Bijusī Sutru pamatskolas ēka	Realizēts Valsts budžeta mērķdotācijas projekts „Sutru pamatskolas renovācija – droša mācību procesa nodrošināšanai” (Renovācija).
21	Sutru pagasta pārvaldes ēka	Veikta logu un ārdurvju nomaiņa, kultūras namā veikti jumta remontdarbi, katlu mājā uzstādīts jaudīgāks apkures katls (Renovācija).
22	Turku tautas nams	Realizēts ELFLA projekts „Turku saieta nama būvniecība” (Jaunbūve).
23	Jaunsilavu bibliotēka	Veikta logu nomaiņa.
24	Jaunsilavas pamatskola	Realizēts KPFI projekts „Līvānu novada pašvaldības Rožupes, Jersikas un Jaunsilavas pamatskolu ēku energoefektivitātes paaugstināšana” (Renovācija).
25	Turku pagasta pārvaldes ēka	Veikta logu nomaiņa, ārsienu siltināšana (Renovācija).
26	Jersikas pagasta pārvaldes ēka (ēkā atrodas arī tautas nams un	Veikta logu un durvju nomaiņa (Renovācija). Realizēts ELFLA projekts „Jersikas kultūras un

	bibliotēka)	sabiedriskā centra ēkas aktu zāles vienkāršotā atjaunošana”.
27	Jersikas pamatskola	Realizēts KPFI projekts „Līvānu novada pašvaldības Rožupes, Jersikas un Jaunsilavas pamatskolu ēku energoefektivitātes paaugstināšana” (Renovācija).
28	Jersikas pamatskolas internāta ēka	Veikta logu un jumta nomaiņa, ārsienu siltināšana (Rekonstrukcija).
29	Rožupes pamatskola	Realizēts KPFI projekts „Līvānu novada pašvaldības Rožupes, Jersikas un Jaunsilavas pamatskolu ēku energoefektivitātes paaugstināšana” (Renovācija).
30	Darbmācības nodarbību māja– Baltā māja	Veikta logu nomaiņa, uzlikts jauns jumts, jauni radiatori (Renovācija).
31	Daudzdzīvokļu māja Rožupes pagastā (ēkā atrodas arī bibliotēka, pagasta pārvalde, pirmsskolas izglītības iestāde, veselības punkts)	Veikta logu nomaiņa (Renovācija).
32	Alternatīvās aprūpes pakalpojumu centrs „Rožlejas”	Realizēts ERAF projekts „Alternatīvās aprūpes pakalpojumu centra izveide Līvānu novadā” (Rekonstrukcija). Realizēts ELFLA projekts „Saules enerģijas izmantošanas tehnoloģisko risinājumu uzstādīšana AAPC „Rožlejas””.
33	Rudzātu pagasta pārvaldes ēka	Veikta logu nomaiņa un daļēji nomainīts jumta segums (Renovācija). Realizēts ERAF projekts „Līvānu novada pašvaldības ēku pārbūve un energoefektivitātes paaugstināšana – 3. kārtā (Projekts Nr.2.)”.
34	Rudzātu vidusskola (ēkā atrodas arī pirmsskolas grupa un Rudzātu saietas nams)	Saieta namam veikta logu nomaiņa un ārsienu siltināšana. Vidusskolai ir veikta visu logu nomaiņa (Rekonstrukcija).
35	Rudzātu speciālā pamatskola	Veikti siltināšanas darbi, katla nomaiņa, centrālās apkures un apgaismojuma sistēmas uzlabošana (Renovācija).
36	Rudzātu speciālās pamatskolas internāta ēka Nr.2-3	Veikta katla nomaiņa.
37	Rudzātu speciālās pamatskolas bijusī internāta ēka Nr.1 un rehabilitācijas centrs	Veikta katla nomaiņa, centrālās apkures sistēmas ierīkošana rehabilitācijas centrā un tā pieslēgšana pie kopējā skolas siltuma tīkla.
38	Veselības punkts, Rudzātu pagasts	Visai ēkai ir nomainīti logi (Renovācija).
39	Sociālais atbalsta centrs, Rudzātu pagasts	Ēkas pirmajā stāvā ir nomainīti logi (Renovācija).

2.6 Iekšējie faktori - Siltumapgāde

Līvānu novadā tiek izmantoti dažādi tehniskās siltumapgādes veidi: centralizēta siltumapgādes sistēma, lokālā apkure un individuālā apkure.

Centralizēto siltumapgādi Līvānu pilsētā nodrošina pašvaldības SIA „Līvānu siltums”, bet pagastos centralizētas un lokālas siltumapgādes sistēmas apkalpo pagastu pārvaldes. SIA „Līvānu siltums” 79% no pieslēgtajiem patērētājiem sastāda dzīvojamais sektors, 15% – budžeta iestādes un 6% – pārējie patērētāji.

SIA „Līvānu siltums” katlu māja ir nodota ekspluatācijā 1971.gadā, bet 1978.gadā un 1994.gadā un 2019.gadā tika uzstādīts jauns, moderns ar koksnes šķeldu kurināms ūdenssildāmais katls (jauda 3,1 MW) ar mērķi paaugstināt Līvānu pilsētas katlu mājas energoefektivitāti.

Kopējais pilsētas siltumtīklu garums 9232 m.

2.7 Ieinteresēto pušu vajadzības un vēlmes

- **Novada iedzīvotāji** – saņemt kvalitatīvu pašvaldības pakalpojumu (izglītība, kultūra, sports, izklaide, sabiedriskā kārtība un drošība, uzņēmējdarbības attīstība u.c.) par iespējami zemākām budžeta izmaksām, tajā skaitā par zemākām enerģijas izmaksām. Turklāt, saņemt pakalpojumu pēc iespējas tuvāk dzīves vietai. EPS kontekstā tiek izskatītas vajadzības pēc:
 - Efektīva un pieejama izglītības iestāžu tīkla, tai skaitā interešu izglītības un mūžizglītības;
 - Sporta un aktīvās atpūtas iespējām;
 - Uzņēmējdarbību atbalstošas infrastruktūras pieejamības;
 - Kultūras objektiem, pasākumiem un nodrošinātām mākslinieciskās pašdarbības iespējām;
 - Sociālajiem pakalpojumiem;
 - Infrastruktūras sabiedriski aktīvai darbībai;
 - Sabiedriskās drošības, ielu apgaismojuma.
- **Pašvaldības darbinieki** – realizēt personiskos profesionālos mērķus, nodrošināt stabilitāti. EPS kontekstā tiek izskatītas vajadzības pēc infrastruktūras, kas nodrošina veselīgus, nekaitīgus darba apstākļus.
- **Objektu apmeklētāji un darbinieki** – lai telpās būtu nodrošināts atbilstošs mikroklimats, izmantojamās iekārtas modernas, ērti lietojamas un spēj sasniegt mērķi.
- **Apakširnieki** – lai irējamās telpas būtu energoefektīvas un ar pēc iespējas zemākām enerģijas izmaksām.
- **Novada viesi** – darba, tūrisma, sporta un izklaides iespējas par iespējami zemām izmaksām.
- **Siltumenerģijas un elektroenerģijas piegādātāji** – ievērot līguma nosacījumus par minimālajiem un maksimālajiem režīmiem siltumenerģijas un elektroenerģijas lietošanā.
- **Būvniecības Kontroles Valsts Birojs (BKVB)** – iesniegt reizi gadā ziņojumu par veiktajiem energoefektivitātes pasākumiem.

2.8 Piemērojamās tiesiskās prasības

Līvānu novada pašvaldības energopārvaldības darba grupa ir izstrādājusi tiesisko prasību sarakstu. Tas atrodams reģistrā REG1 “Tiesiskās prasības”. Tiesisko prasību saraksts jāaktualizē, ja stājas spēkā jauns normatīvais akts vai esošais zaudē spēku. EPS atbilstība tiesisko prasību sarakstā esošajiem normatīvajiem aktiem jāpārbauda ne retāk kā reizi gadā.

2.9 Energopārvaldības sistēmas darbības joma

Līvānu novada pašvaldības Energopārvaldības sistēmas (EPS) darbības jomā ietilpst:

- Pašvaldības iestāžu ēkas;
- Ūdens sagatavošana un notekūdens attīrīšana pagastu pārvalžu teritorijās;
- Siltumenerģijas ražošana un piegāde pagastu pārvalžu teritorijās;
- Pašvaldības pārvaldībā esošais publiskais apgaismojums.

EPS robežas ir definētas un tiek aktualizētas reģistrā Nr.2. "EPS objektu saraksts".

EPS ir attiecināma uz Līvānu novada pašvaldības un tās iestāžu patērēto enerģiju, neietverot telpu ģimeņu patērēto enerģiju, ja tā ir atsevišķi nodalāma no kopējā ēkas enerģijas patēriņa un ģimeņi pilnībā nosaka šīs enerģijas izmantošanas veidu un intensitāti. Piemēram, EPS darbības sfērā netiek iekļauta elektroenerģija, ko patērē ģimeņi, ja tam ir uzstādīts atsevišķs elektrības skaitītājs, un ģimeņi nosaka tā telpās uzstādīto elektroiekārtu darbināšanas režīmu un intensitāti. Taču EPS darbības sfērā tiek iekļauts ģimeņu telpās patērētais siltums, ja ēkai ir uzstādīts kopējs siltummezgls, kura darbību nosaka Līvānu novada pašvaldība, ja ģimeņim nav uzstādīts atsevišķs siltuma skaitītājs un norēķins par patērēto siltumu notiek proporcionāli izīrētajai ēkas platībai, vai tiek iekļauts nomas maksā.

Tiek iekļauts pašvaldības īpašumā esošais publiskais apgaismojums, ko apsaimnieko pašvaldība vai pašvaldības iestādes.

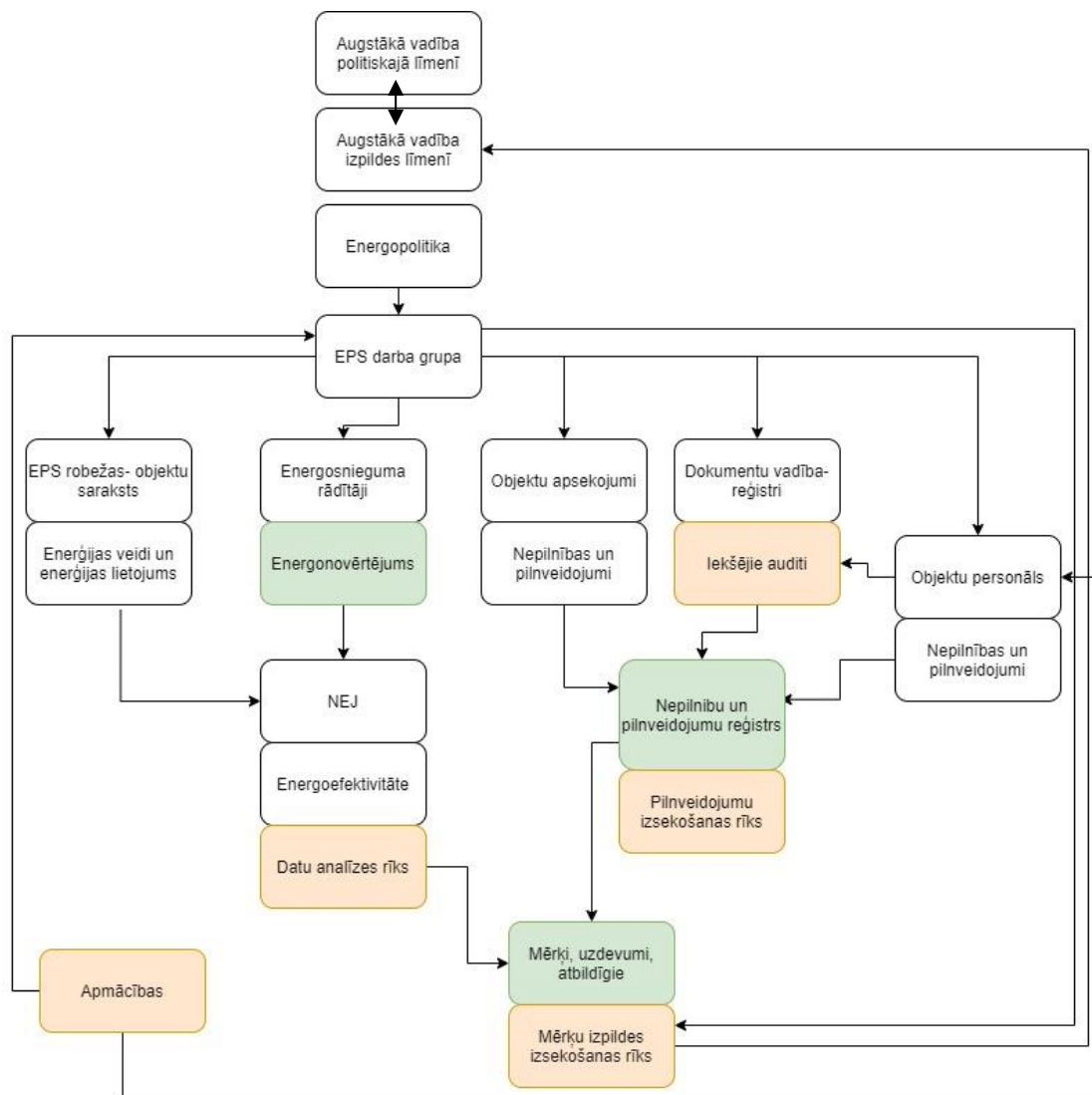
Pašvaldības autotransporta enerģijas patēriņš netiek iekļauts EPS darbības sfērā.

EPS netiek attiecināta uz Līvānu novada pašvaldības kapitālsabiedrībām, kā arī kapitālsabiedrībām, kurās Līvānu novada pašvaldībai pieder kapitāla daļas. Šīs kapitālsabiedrības tiek pārvaldītas saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu un Komerclikumu.

Attiecīgo kapitālsabiedrību valdes ir tiesīgas pieņemt lēmumus visos sabiedrības darbības jautājumos, tai skaitā par energopārvaldību, izņemot jautājumus, kuros lēmumus saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu un sabiedrību statūtiem pieņem attiecīgi dalībnieki, kapitāla daļu turētāji, dalībnieku sapulces, kā arī padomes (ja tādas ir izveidotas).

2.10 Energopārvaldības sistēma

Līvānu novada pašvaldība ieviesusi Energopārvaldības sistēmu (EPS) un apņēmusies to nepārtraukti pilnveidot:

3 Līderība

3.1 Līderība un saistības

Par EPS izstrādi un ieviešanu politiskajā līmenī pašvaldībā atbild Līvānu novada pašvaldības dome ar tās priekšsēdētāju vadībā, bet augstākās vadības izpildes līmenī EPS izstrādāšanā un ieviešanā pārstāv izpilddirektors un EPS darba grupa, kas strādā izpilddirektora uzraudzībā.

Augstāko vadību izpildes līmenī Līvānu novada pašvaldības EPS pārstāv pašvaldības izpilddirektors. Augstākā vadība:

- Ir apstiprinājusi Enerģopārvaldības sistēmu, nodrošinājusi tās sertifikāciju un apņēmusies to uzturēt un pilnveidot atbilstoši Enerģoefektivitātes likuma un standarta prasībām;
- Ir apstiprinājusi enerģopolitiku;
- Ir izveidojusi enerģopārvaldības darba grupu un nodrošina tai informāciju;
- Regulāri apstiprina darba grupas sagatavotos mērķus un uzdevumus;
- Nodrošina EPS prasību integrāciju pašvaldības procesos;

- Ir ieviesusi un apstiprinājusi rīcības plānus, procesus EPS un energosnieguma ietekmējošo izmaiņu identificēšanai un risināšanai;
- Sekmē nepieciešamo resursu pieejamību;
- Komunicē ar pašvaldības darbiniekiem, objektu darbiniekiem un iedzīvotājiem par EPS nozīmību;
- Veicina pastāvīgu energosnieguma uzlabošanu un EPS pilnveidošanu, vadot un atbalstot iesaistītās personas;
- Apstiprinājusi datu monitorēšanas un analīzes rīku, ar ko nodrošina, ka ESR atbilstoši atspoguļo energosniegumu.

3.2 Energopolitika Līvānu novada pašvaldībā

Saistošie ilgtermiņa plānošanas dokumenti:

- 2015.gada decembra Parīzes nolīgums - līdz 2050.gadam ierobežot temperatūras pieaugumu 1,5°C robežās;
- 2019.gada decembra ES līderu vienošanās par Eiropas Savienības klimata neitralitātes sasniegšanu 2050.gadā, uzstādot Eiropai mērķi kļūt par pirmo klimata-neitrālo kontinentu;
- ANO ilgtspējīgas attīstības mērķis (Sustainable Development Goals) - Cīņa pret klimata pārmaiņām, ko rada SEG emisiju pieaugums;
- 2020.gada 28.janvārī Latvijā nacionālā līmenī pieņemta Latvijas stratēģija klimata neitralitātes sasniegšanai līdz 2050.gadam un Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021-2030.gadam (NEKP);
- Līvānu novada dome 2012.gadā parakstīja ES Mēru Paktu. Pilsētu mēru pakts ir plaša Eiropas kustība, kurā iesaistītas vietējās un reģionālās pašvaldības, kas savās teritorijās brīvprātīgi apņemas palielināt energoefektivitāti un izmantot atjaunojamus enerģijas avotus;
- 2013.gada izstrādāts Ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāns 2013.-2020.gadam. Plāna mērķis ir apzināt aktuālo situāciju un izstrādāt rīcības, kas sekmēs CO₂ emisiju samazinājumu vismaz par 20% līdz 2020.gadam salīdzinājumā ar 2006.gadu;
- Līvānu novada pašvaldības integrētās attīstības programmas 2019.-2025.gadam.

Līvānu novada dome apņemas uzturēt, kā arī nepārtraukti pilnveidot sertificētu Energopārvaldības sistēmu atbilstoši ISO 50001:2018 standartam "Energopārvaldības sistēmas. Prasības un lietošanas norādījumi" (adaptēts Latvijas nacionālā standarta statusā kā LVS EN ISO 50001:2018).

Uzturot un pilnveidojot Energopārvaldības sistēmu, Līvānu novada dome apņemas:

- Nodrošināt struktūru, nepieciešamo informāciju un resursus mērķu un energouzdevumu noteikšanai un izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanai;
- Nodrošināt atbilstību normatīvo aktu prasībām un citām ārējām prasībām, kas ir piemērojamas attiecībā uz pašvaldības energoresursu lietošanu, energoresursu patēriņu un energosnieguma jomā;

- Sniegt informāciju sabiedrībai par Enerģopārvaldības sistēmas nozīmīgumu pašvaldībā;
- Noteikt sasniedzamus enerģopārvaldības mērķus un enerģosnieguma rādītājus, kā arī nodrošināt objektīvu rezultātu mērīšanu;
- Atbalstīt enerģoefektivitāti veicinošus domes darbinieku motivēšanas un izglītošanas pasākumus;
- Veicināt enerģoefektīvu produktu un pakalpojumu iegādi;
- Veikt sistemātisku darbu Enerģopārvaldības sistēmas uzlabošanā, rezultātu kopsavilkumu atspoguļojot Enerģopārvaldības sistēmas vadības pārskatos.

3.3 Enerģopārvaldības darba grupa

- Enerģopārvaldības darba grupa tiek nozīmēta ar augstākās vadības izpildes līmenī rīkojumu, kas tiek glabāts EPS dokumentācijas mapē.
- Darba grupas pienākumi:
 - Nodrošināt EPS izveidošanu, īstenošanu, uzturēšanu un pastāvīgu uzlabošanu saskaņā ar standartu un ārējās izcelsmes dokumentiem (likumiem, MK noteikumiem, instrukcijām, standartiem u.tml.);
 - Identificēt un ar pašvaldības izpilddirektora rīkojumu iecelt enerģopārvaldnieku, kas strādās kopā ar vadības pārstāvi, atbalstot enerģopārvaldības darbības;
 - Informēt augstāko vadību politiskajā līmenī par enerģosniegumu un EPS darbību ne retāk kā reizi gadā;
 - Informēt augstāko vadību izpildes līmenī par enerģosniegumu un EPS darbību ne retāk kā reizi 3 mēnešos;
 - Nodrošināt, lai enerģopārvaldības darbību plānošana tiek veikta tā, lai atbilstu enerģopolitikai un mērķiem;
 - Noteikt pienākumus, atbildību un pilnvaras, lai veicinātu efektīvu enerģopārvaldību pašvaldībā;
 - Veicinātu izpratni attiecībā uz enerģopolitiku un enerģomērķiem visos pašvaldības līmeņos;
 - Lai nodrošinātu EPS ieviešanai un uzturēšanai nepieciešamos resursus, EPS vadības pārstāvja pienākums ir koordinēt priekšlikumu sagatavošanu un iesniegšanu augstākajai vadībai par EPS ieviešanai un uzturēšanai nepieciešamajiem resursiem;
 - Veikt objektu apsekošanu un iekšējos auditus;
 - Organizēt iesaistītā personāla apmācības enerģopārvaldības jautājumos;
 - Noteikt kritērijus un metodes, kas nepieciešami EPS efektīvai darbībai un kontrolei;
 - Sagatavot priekšlikumus EPS pilnveidošanai un objektu enerģopatēriņa samazināšanai;
 - Sagatavot nepieciešamo dokumentāciju EPS uzraudzības audita veiksmīgai norisei.

4 Enerģopārvaldības sistēmas plānošana

4.1 Rīcības ar riskiem un iespējām

EPS darba grupa regulāri, bet ne retāk kā reizi gadā sastāda un izvērtē risku un iespēju sarakstu un dokumentē to reģistrā REG3 "Rīcības ar riskiem un iespējām". Darba grupa seko līdzī risku novēršanai ar datu analīzes rīka palīdzību.

4.2 Mērķi, energouzdevumi un plāni tos sasniegt

Vispārējos mērķus nosaka augstākā vadība politiskajā līmenī, balstoties uz energosnieguma novērtējumu.

Specifiskos mērķus izstrādā EPS darba grupa un apstiprina augstākā vadība izpildes līmenī, balstoties uz:

- Enerģoefektivitātes datu analīzi;
- Objektu apsekojumiem;
- Iekšējo auditu rezultātiem;
- No objekta personāla saņemtajiem ieteikumiem un priekšlikumiem.

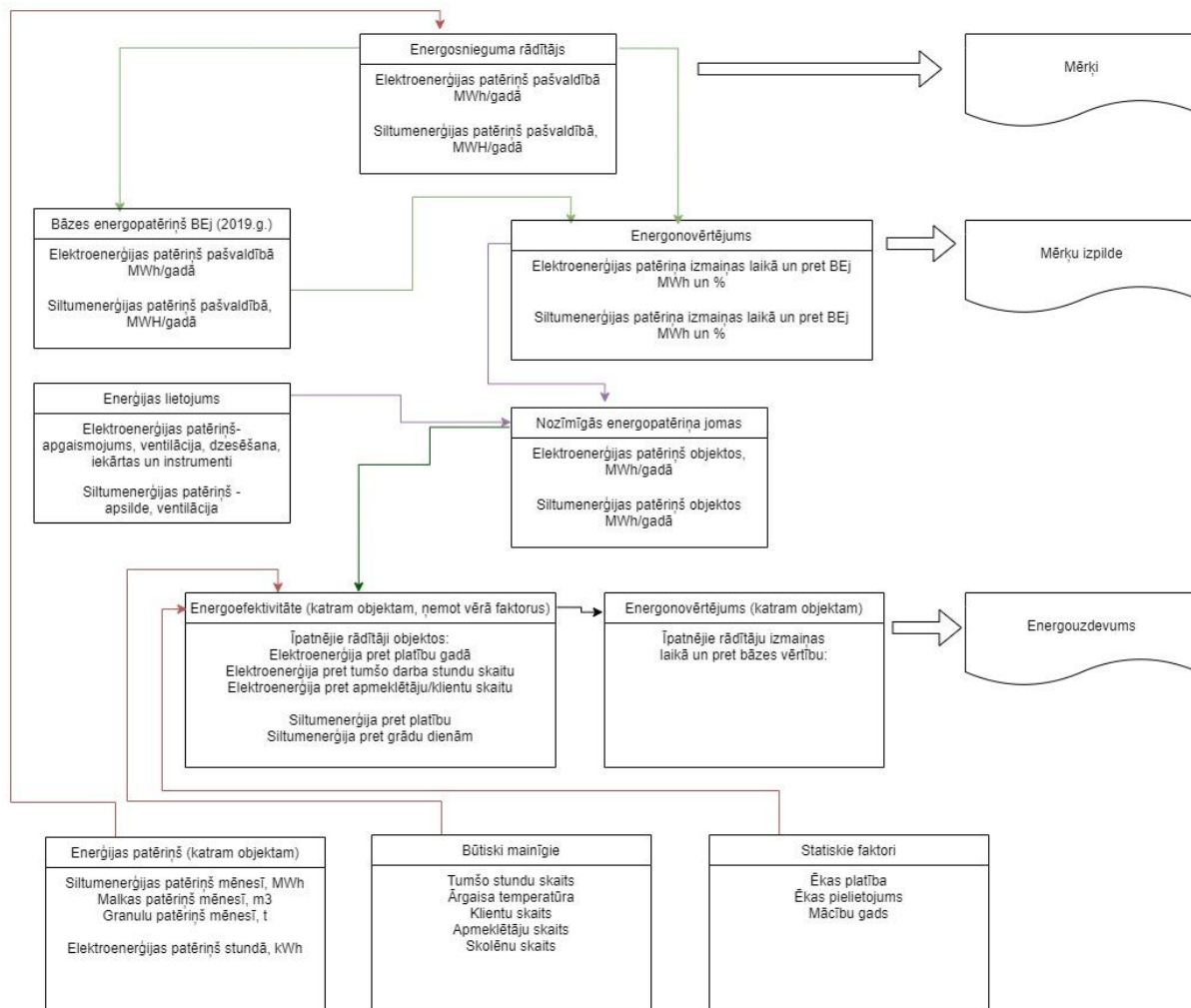
Mērķi tiek apkopoti un uzraudzīti Reģistrā REG4 "Mērķi". Tas ietver mērķa aprakstu, veicamās darbības mērķa sasniegšanai, nepieciešamos resursus, veidu, kā tiks novērtēti rezultāti, atbildīgo par uzdevuma veikšanu un izpildes termiņu. Kā arī uzraudzības nolūkiem reģistrs ietver izpildes atzīmi un komentāru sadaļu.

Mērķi tiek komunicēti ar atbildīgajiem par mērķu izpildi (atbildīgs par komunicēšanu – EPS darba grupa).

Mērķu izpilde tiek kontrolēta ar speciāli izstrādātu mērķu izpildes izsekošanas rīku.

4.3 Enerģonovērtējums

EPS darba grupa sagatavo, uztur un regulāri pārskata Enerģonovērtējumu, izmanto šādas metodes un kritērijus:

4.3.1 Enerģijas lietojums

Elektroenerģija:

- Apgaismojums, ventilācija, dzesēšana pašvaldību iestāžu ēkās;
- Iekārtu darbība ūdens apgādes un notekūdeņu attīrīšanas nodrošināšanai pagastu pārvalžu teritorijās;
- Iekārtu darbība siltumenerģijas ražošanas un piegādes nodrošināšanai pagastu pārvalžu teritorijās.

Siltumenerģija:

- Apkure pašvaldību iestāžu ēkās;
- Kurināmais (malka un granulas) apkures katlos pašvaldību iestāžu ēkās.

4.3.2 Enerģijas patēriņa analīze

- Apkojo enerģijas patēriņu katram objektam, ja nepieciešams pārvērš malkas vai cita kurināmā patēriņu enerģijas vienībās:
 - Elektroenerģijai pa stundām, ja ir viedais skaitītājs;
 - Elektroenerģijai pa mēnešiem, ja nav viedā skaitītāja;
 - Siltumenerģijai pa mēnešiem.
- Nosaka būtiskos mainīgos faktorus un statistiskos faktorus, kas ietekmē enerģijas lietošanu;

- Aprēķina katra objekta energoefektivitāti, īpatnējos rādītājus;
- Sagatavo energonovērtējumu katram objektam, izvirza energouzdevumu;
- Apkopo objektu informāciju (patērēto enerģiju pa veidiem).

4.3.3 Būtiskās enerģijas patēriņa jomas

- Sagrupē objektus pēc to energopatēriņa apjomiem;
- Nosaka aprīkojumu, iekārtas, sistēmas, procesus, kas būtiski ietekmē enerģijas lietošanu un patēriņu;
- Nosaka personāla pienākumus un uzvedību attiecībā uz ierīcēm.

4.3.4 Energosnieguma rādītāju un energoefektivitātes rādītāju noteikšana

Rādītāju grupa	Ko izsaka
Energosnieguma rādītāji (ESR): elektroenerģijas patēriņš gadā un siltumenerģijas patēriņš gadā .	Izsaka kopējo energosniegumu un ļauj demonstrēt energosnieguma uzlabojumu. ESR tiek dokumentēti energonovērtējumā.
Energoefektivitātes rādītāji (EER): <ul style="list-style-type: none"> • Elektroenerģijas patēriņš pret iepriekšējā gada attiecīgo mēnesi – katram objektam; • Elektroenerģijas patēriņš pret bāzes gada attiecīgo mēnesi – katram objektam; • Siltumenerģijas patēriņš pret iepriekšējā gada attiecīgo mēnesi – katram objektam, kur ir apkure; • Siltumenerģijas patēriņš pret bāzes gada attiecīgo mēnesi – katram objektam, kur ir apkure; • Siltumenerģijas patēriņš pret grādu dienām – katram objektam, kur ir apkure; • Elektroenerģijas patēriņš pret pacelto ūdeni – ūdensapgādes objektiem; • Elektroenerģijas patēriņš pret attīrīto ūdeni – notekūdeņu attīrīšanas objektiem. 	Katra objekta energoefektivitāti un tās izmaiņas laikā.

4.3.5 Nosaka bāzes energopatēriņu

Tiek noteikts, ka bāzes energopatēriņš ir **2019.gads** gan energosnieguma rādītājiem, gan energoefektivitātes rādītājiem, un tas tiek dokumentēts energonovērtējumā. Bāzes energopatēriņu koriģē, ja ESR vai EER vairs neatspoguļo enerģijas lietošanu un patēriņu, vai notikušas būtiskas izmaiņas procesos, darbības modeļos vai energosistēmās.

4.3.6 Būtiskas novirzes noteikšana

Analizējamais rādītājs	Būtiskās novirzes noteikšana
Energosnieguma rādītāji	Ja ESR vērtība pārsniedz 15% pret bāzes gadu.
Energoefektivitātes rādītāji	Tiek noteikta ar trīs secīgiem soļiem: 1. Ja datu analīzes rīks kādā mēnesī uzrāda palielinājumu par 15% vai vairāk. 2. Tad tiek uzsākta padziļināta šī objekta uzraudzība – gan patēriņa datu analīze pa stundām (kur tas iespējams), un/vai objekta

	<p>apsekošana, un/vai papildus monitoringa uzstādīšana.</p> <p>3. Novirze tiek noteikta kā būtiska, ja tā atkārtojas vismaz 3 mēnešus pēc kārtas vai ar atsevišķu EPS darba grupas lēmumu (gadījumos, kad novirzes iemesls ir atrasts ātrāk).</p>
--	---

Būtiskās novirzes tiek dokumentētas kā nepilnības reģistrā REG6 “Nepilnību un pilnveidojumu reģistrs”, aprakstot gan cēloni/iemeslu, gan nosakot pilnveidojumu, atbildīgo par pilnveidojuma ieviešanu, gan ieviešanas termiņu.

4.3.7 Sagatavo energonovērtējumu

- Salīdzina apkopoto informāciju (energosnieguma rādītājus un energoefektivitātes rādītājus ar bāzes energopatēriņu);
- Prognozē nākotnes enerģijas lietošanu un patēriņu;
- Nosaka, sakārto prioritārā secībā un pieraksta energorādītāju uzlabošanas iespējas;
- Energonovērtējums tiek atjaunots ne retāk kā reizi gadā;
- Metodika un kritēriji Energonovērtējuma izstrādāšanai tiek iekļauti energonovērtējuma dokumentācijā.

5 Energopārvaldības sistēmas uzturēšana

5.1 Kompetence, apmācība un izpratne

Pašvaldība nodrošina, ka visas personas, kurām ir saistībā ar būtisku enerģijas lietošanu, ir kompetentas, pamatojoties uz atbilstošu izglītību, apmācībām, prasmēm vai pieredzi. EPS Darba grupa nosaka apmācību nepieciešamību saistībā ar būtisku enerģijas lietošanu un EPS darbības kontroli. Pašvaldība nodrošina apmācību vai veic citas darbības, lai izpildītu šīs prasības.

EPS Darba grupas vadītājs uztur veikto apmācību un citu personāla kompetences apliecinājumu kopijas (piemēram, saglabājot apmācību protokolus u.tml.). Apmācību plānošana un notikušo apmācību dokumentēšana tiek veikta reģistrā REG5 “Auditu un apmācību plāns”.

EPS Darba grupas vadītājs veicina pašvaldības darbinieku izpratni par energopārvaldības sistēmu, tai skaitā:

- Par Energopārvaldības politiku, EPS procedūrām un citām EPS prasībām;
- Personāla atbildību un tiesībām, kas nepieciešamas EPS prasību izpildei;
- Ieguvumiem, kas iegūti uzlabojot energoefektivitāti (energorādītājus);
- Esošo un potenciālo personāla ietekmi attiecībā uz enerģijas lietošanu un patēriņu;
- Par veidu, kā personāla rīcība var veicināt energomērķu un uzdevumu izpildi;
- Par potenciālajām sekām, kas var iestāties, neievērojot EPS prasības.

5.2 Komunikācija

EPS augstākās vadības izpildes līmenī pārstāvis sadarbībā ar vadības grupu nodrošina iekšējo informācijas apriti, kas nepieciešama izpratnes veicināšanai par energosniegumu un EPS.

Iekšējo informācijas apriti nodrošina ar informatīvo sanāksmju palīdzību – darba grupas sanāksmes tiek organizētas ne retāk kā reizi 3 mēnešos, kur tiek apspriesti EPS uzlabojumi. Darba grupas pārstāvji ir atbildīgi par informācijas tālāku nodošanu attiecīgo pašvaldības iestāžu vadītājiem. Darba grupas vadītājs izsūta protokolu, lai var visi iepazīties.

Ārējā informācijas aprite tiek nodrošināta atbilstoši aktualitātēm, ne retāk kā reizi gadā Līvānu pašvaldības mājas lapā.

5.3 Enerģopārvaldības sistēmas dokumentācijas vadība

Ar EPS saistītā dokumentācija drukātā un elektroniskā veidā glabājas šādās Līvānu novada pašvaldības struktūrvienībās:

- 1) Līvānu novada pašvaldības izpilddirektors:
 - EPS rokasgrāmata;
 - Dokumenti, ko nosaka LVS EN ISO 50001:2018 standarts;
 - Citi dokumenti, ko noteikusi pašvaldība (enerģijas patēriņa dati u.c.).
- 2) Līvānu novada plānošanas un attīstības daļā:
 - Līvānu novada Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plāns 2013.-2020.gadam;
 - Ēku energoefektivitātes paaugstināšanas projektu dokumentācija;
- 3) Līvānu novada būvniecības un infrastruktūras daļā:
 - Tehniskā informācija, kas saistīta ar ielu apgaismojumu;
 - Ēku energoefektivitātes paaugstināšanas projektu dokumentācija;
- 4) Līvānu novada pašvaldības grāmatvedības, finanšu nodaļā un juridiskajā daļā:
 - Rēķini par energoresursu iegādi;
 - Līgumi par energoresursu iegādi;
 - Līgumi par iekārtu apkalpošanu un uzturēšanu.

Dokumentu vadība EPS sistēmas ietvaros tiek nodrošināta atbilstoši Līvānu novada pašvaldības iekšējo dokumentu vadības kārtības procedūrām. Tas ietver:

- Dokumentu apstiprināšanu pirms to izdošanas;
- Dokumentu periodisku pārskatīšanu un aktualizēšanu (pēc nepieciešamības);
- Dokumentos veikto izmaiņu un konkrētās redakcijas statusa norādīšanu;
- Dokumentu atbilstošo versiju pieejamības nodrošināšanu to lietošanas vietās;
- Dokumentu salasāmības un identificējamības nodrošināšanu;
- Ar EPS saistīto ārējās izcelsmes dokumentu identificējamību un izplatīšanas kontroli;
- Nederīgu dokumentu neparedzētas lietošanas novēršanu, ja tie glabājami kādam nolūkam.

EPS dokumentācija tiek izstrādāta, saskaņota, apstiprināta, izplatīta, pārskatīta un atjaunota saskaņā ar šādu procedūru (detalizēts apraksts procedūrā PROC4 “EPS dokumentu, pierakstu un datubāzu vadība”):

- EPS dokumentāciju izstrādā EPS darba grupa;
- EPS dokumentācija tiek apstiprināta ar augstākās vadības izpildes līmenī rīkojumu;
- EPS tiek sagatavota elektroniskā formā un pēc sertifikācijas nodota augstākās vadības izpildes līmenī pārstāvim;
- Dokumentācija elektroniskā forma tiek nodota EPS darba grupai ikdienas lietošanā un pārvaldībā;
- Dokumentācijas atbilstības pārskatīšana tiek veikta regulāri saskaņā ar iekšējā audita grafiku (Reģistrs REG5 “Auditu un apmācību plāns”);
- Veicot EPS dokumentācijas atjaunošanu, tiek nodrošināta izmaiņu identificēšana, identificējot dokumenta versiju un apstiprināšanas datumu. Novecojušās dokumentu versijas tiek izņemtas no apgrozības elektroniskajā lietvedības sistēmā;
- Informēšanu par EPS dokumentācijas izmaiņām, kā arī ārējās izcelsmes dokumentiem (likumiem, MK noteikumiem, instrukcijām, standartiem u.tml.) nodrošina EPS darba grupas vadītājs.

5.4 Darbības plānošana un vadība

EPS darba grupa plāno un augstākā vadība izpildes līmenī apstiprina darbības, kas ir nepieciešamas EPS darbībai būtiskās enerģijas lietošanas jomās atbilstoši tās Enerģopārvaldības politikai, energomērķiem, uzdevumiem un energopārvaldības plānam:

- Nosakot kritērijus procesiem, tostarp iekārtu, sistēmu un enerģiju patērējošu procesu efektīvākai ekspluatācijai un uzturēšanai;
- Paziņojot kritērijus attiecīgajai personai;
- Ieviešot procesu kontroli saskaņā ar kritērijiem;
- Glabājot dokumentāciju.

Pilnveidojumu iesniegšanas kārtība aprakstīta procedūrā PROC3 “Pilnveidojumu iesniegšanas kārtība”.

5.4.1 Apkures iekārtas

Apkures iekārtas tiek programmētas tā, lai pazeminātu temperatūru laikā, kurā telpas netiek izmantotas. Katrā objektā (ēkā) apkures sistēmas darbības režīms tiek noteikts individuāli, ņemot vērā tās izmantošanas režīmu, prasības un iespējas.

Telpās, kuras netiek izmantotas, temperatūra tiek samazināta, izmantojot radiatoru regulatorus, kur tas ir iespējams. Durvis starp telpām ar atšķirīgu temperatūras režīmu tiek turētas aizvērtas.

Vēdinot telpas (atverot logus), apkures radiatoru regulatori ir jāaizgriež pretaizsalšanas režīmā (atzīme uz termogalvas: ❄), kur tas ir iespējams, lai nepieļautu nevajadzīgus siltuma zudumus.

5.4.2 Kondicionēšana un vēdināšana

Kondicionieri ir jāizslēdz, ja vienlaikus ir ieslēgta apkures sistēma, kā arī, ja telpas tiek vēdinātas (atvērti logi).

Kondicionēšanas un vēdināšanas iekārtas tiek izslēgtas ārpus darba laika. Ja iespējams - to uzstādot automatizēti.

Pašvaldības mērķis ilgtermiņā ir klimata sensoru iegāde visām pašvaldības īpašumā esošajām ēkām, lai varētu kontrolēti nodrošināt atbilstošu gaisa kvalitāti un vēdināšanu. Ilgtermiņā pašvaldība plāno rekuperācijas uzstādīšanu ēkām, kur tas ir nepieciešams, kur ēkas konstrukcija to pieļauj, un ir atbilstošas finanšu iespējas.

5.4.3 Apgaismes iekārtu lietošana

Apgaismes iekārtas tiek izmantotas tajā gadījumā, ja ir nepietiekošs dabiskais apgaismojums. Laikā, kad telpas netiek izmantotas, apgaismojumu izslēdz.

5.4.4 Darbinieku atbildība kontroles nodrošināšanā

Darbinieki ir atbildīgi par apkures, kondicionēšanas un vēdināšanas, kā arī apgaismojuma lietošanas principu ievērošanu.

Darbinieks, kas pēdējais atstāj telpas darba laika beigās, pārbauda, vai atbilstoši šiem principiem ir izslēgti nevajadzīgie enerģijas patērētāji.

5.5 Projektēšana

Veicot jaunu pakalpojumu, objektu, telpu, iekārtu, aprīkojuma un sistēmu, kas ietekmē būtisku enerģijas lietošanu, izstrādi, pašvaldība darbu uzdevumā ietver kritērijus, kas iekļauj energoefektivitātes (energorādītāju) uzlabošanas iespējas. Pašvaldība nodrošina izstrādes un projektēšanas rezultātu dokumentēšanu. Energoefektivitātes (energorādītāju) novērtējuma rezultāti, kur tas ir piemērojams, tiek iekļauti specifikācijās, projektos un atbilstošo iepirkumu prasībās.

5.6 Iepirkumi

Ievērojot procedūru (PROC6 "Iepirkumi"), EPS darba grupa nodrošina, ka piegādātāji un pakalpojumu sniedzēji, tiek informēti, ka iepirkuma vai sniegtā pakalpojuma rezultāti tiks vērtēti, ņemot vērā arī paredzamos energorādītājus. Tiek informēti:

- Pakalpojumu, iekārtu, sistēmu, kas patērē enerģiju, piegādātāji;
- Telpu, iekārtu un sistēmu uzturētāji, kuriem ir būtiska ietekme uz enerģijas lietošanu.

Ja EPS robežās esošam objektam tiek plānots vai tiek veikts tādu iekārtu, sistēmu un pakalpojumu iepirkumus vai to uzturēšana, kas var būtiski ietekmēt objekta energorādītājus, tad EPS darba grupa nodrošina, ka iepirkuma procedūrā tiek iekļauti enerģijas lietošanas, patēriņa un energoefektivitātes vērtēšanas kritēriji.

EPS darba grupa nodrošina, ka EPS robežās esošo objektu kontaktpersonas sniedz informāciju par plānotajiem un procesā esošajiem iepirkumiem, kas var būtiski ietekmēt enerģijas lietošanu.

Zaļā iepirkuma izmantošana nodrošina, ka pašvaldība, veicot publisko iepirkumu, ņem vērā ilgtermiņa vides aspektus. Viens no būtiskākajiem zaļā iepirkuma aspektiem ir nodrošināt iepirkuma ilgtspējīgumu, iegādājoties kvalitatīvu, efektīvu un videi draudzīgu produktu vai pakalpojumu. Tas ļauj pašvaldībai izvēlēties saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu. Piemēram, iepērkot jaunas elektroiekārtas, tiek ņemts vērā iekārtu elektroenerģijas patēriņš, darba mūžs un iekārtas kopējās dzīves cikla izmaksas. Tas samazina dažādu risku esamību iekārtas vai pakalpojuma izmantošanas laikā, kas varētu rasties, izvēloties iepirkumu, balstoties tikai uz iekārtas vai pakalpojuma cenu.

Zaļā iepirkuma prasības ir izstrādātas un attiecināmas uz šādām grupām:

- Iekštelpu un ielu apgaismojums;
- Sadzīves tehnika;
- Biroju tehnika;
- Transportlīdzekļi.

Zaļā iepirkuma prasības tiks piemērotas iepirkumiem, kuru rezultātā var panākt gan siltumenerģijas, gan elektroenerģijas patēriņa samazinājumu.

6 Snieguma novērtēšana

6.1 Energopatēriņa datu vākšanas plāns

- Dati tiek iegūti par katru objektu no AS “Sadales tīkls” par katra mēneša elektroenerģijas patēriņu, sagatavojot pārskatu pa stundām;
- Dati tiek iegūti par katru objektu no SIA “Līvānu Siltums” par katra mēneša siltumenerģijas patēriņu;
- Dati tiek iegūti no pagastu pārvaldēm par siltumenerģijas vai kurināmā patēriņu par mēnesi;
- Dati tiek ievietoti datu apstrādes rīkā;
- Elektroenerģijas kopējo patēriņu, elektroenerģijas patēriņa izmaiņas salīdzinot ar iepriekšējā gada konkrēto mēnesi, siltumenerģijas kopējo patēriņu, patēriņa izmaiņas salīdzinājumu ar iepriekšējā gada konkrēto mēnesi, siltumenerģijas patēriņa pret platību un grādu dienām izmaiņu salīdzinājumu ar iepriekšējā gada konkrēto mēnesi.

EPS darba grupa īsteno Energopatēriņa datu vākšanas plānu. Tā mērķis ir nodrošināt, lai energorādītāju galvenie raksturlielumi tiktu mērīti un analizēti, iekļaujot:

- Būtiskās enerģijas lietošanas jomas;
- Atbilstošus mainīgos, kas ir attiecināmi uz būtiskajām enerģijas lietošanas jomām;
- Energосnieguma rādītājus;
- Energopārvaldības efektivitāti attiecībā uz energomērķu un uzdevumu sasniegšanu;
- Faktiskā enerģijas patēriņa salīdzinājumu ar plānoto.

Energotatēriņa datu vākšana tiek veikta ne retāk kā reizi mēnesī – nākamā mēneša laikā par iepriekšējo mēnesi. Pašvaldības iestādes apkopo enerģijas mērījumu datus par to atbildībā esošajiem objektiem un nosūta šo informāciju EPS darba grupai uz iepriekš norādīto e-pastu.

Energotatēriņa datu vākšanas plāns tiek pārskatīts un nepieciešamības gadījumā atjaunots, ja tiek pievienoti jauni objekti vai notiek cita veida izmaiņas.

Energotatēriņa datu vākšanas plānā tiek iekļauta informācija par uzskaites iekārtu kalibrēšanu vai informācija par citiem līdzekļiem mērījumu precizitātes un ticamības nodrošināšanai.

6.2 Iekšējais audits

EPS iekšējais audits ir plānots, sistemātisks, neatkarīgs un dokumentēts process, kura mērķis ir iegūt pierādījumus un objektīvi tos novērtēt, lai noteiktu EPS atbilstību. Iekšējo auditu plānošana un vadība aprakstīta procedūrā PROC5 “Iekšējie audiiti”.

Veicot iekšējos auditus, nosaka:

- Aprīkojumu, iekārtas, sistēmas, procesus, kas būtiski ietekmē enerģijas lietošanu un patēriņu;
- Personāla, kas strādā pašvaldībā, pienākumus un uzvedību attiecībā uz ierīcēm;
- Aprīkojuma, iekārtu, sistēmu un procesu energorādītājus;
- Atbilstību standarta prasībām, normatīvo aktu prasībām un citām prasībām, kuras ir piemērojamas pašvaldības EPS;
- Atbilstību noteiktajiem energomērķiem un mērķa rādītājiem un citām prasībām, kuras augstākā vadība un vadības grupa ir noteikusi EPS;
- Vai EPS tiek efektīvi īstenota, uzturēta un uzlaboti tās energorādītāji.

EPS iekšējie audiiti tiek veikti ne retāk kā reizi gadā visai sistēmai, bet audits katram objektam tiek veikts sākotnēji – iekļaujot sistēmā un atkārtoti reizi trīs gados katram objektam, ņemot vērā iepriekšējo auditu rezultātus u.c. Jaunbūvei pirmreizējais EPS audits tiek veikts ne ātrāk kā gadu pēc nodošanas ekspluatācijā. Konstatējot palielinātu enerģijas patēriņu, nekavējoties tiek veikts ārkārtas audits, izmantojot apsekošanas veidlapu.

EPS darba grupa:

- Veic iekšējos auditus, apsekojot objektus;
- Apstiprina iekšējā audita grafiku un audita plānu (REG5);
- Apstiprina iekšējā audita ziņojumu;
- Komunicē iekšējā audita rezultātus auditējamajiem darbiniekiem un augstākai vadībai.

6.3 Neatbilstības, to novēršana, preventīvās un korektīvās darbības

Pašvaldība rīkojas, lai novērstu faktiskās un potenciālās neatbilstības, veicot neatbilstību novēršanu un īstenojot preventīvās darbības. Neatbilstību vadība aprakstīta procedūrā PROC2 “Neatbilstību, korektīvo un preventīvo darbību vadība”.

- Neatbilstību vai potenciālo neatbilstību pārskatīšana;
- Neatbilstību vai potenciālo neatbilstību cēloņu noteikšana;
- Rīcības nepieciešamības novērtējums, lai novērstu neatbilstību atkārtotāns iespējamību turpmāk;
- Nepieciešamo rīcību noteikšana un ieviešana;
- Korektīvo darbību un preventīvo darbību pierakstu uzturēšana;
- Korektīvo un preventīvo darbību efektivitātes pārskatīšana.

Korektīvās darbības un preventīvās darbības fiksē auditos un dokumentē objektu apsekošanas anketās. Reģistrē reģistrā REG6 “Nepilnības_pilnveidojumi”

7 Vadības pārskats, energopārvaldības sistēmas uzlabojumi

EPS darba grupa sadarbībā ar augstākās vadības izpildes līmenī pārstāvi reizi gadā sagatavo Vadības pārskata ziņojumu, kura mērķis ir noteikt EPS piemērotību un efektivitāti.

Vadības pārskata izskatāmie jautājumi

- Iepriekšējos vadības pārskatos noteikto rīcību statuss;
- Ārējo un iekšējo apstākļu izmaiņas, ar tām saistītie riski un iespējas, kas ir būtiski EPS;
- Informācija par organizācijas sniegumu EPS jomā, ieskaitot tendences par:
 - Neatbilstībām un korektīvām darbībām;
 - Uzraudzības un mērījumu rezultātiem;
 - Audita rezultātiem;
 - Rezultātiem atbilstības novērtēšanai juridiskajām, tiesiskajām un citām prasībām.
- Pastāvīgas uzlabošanas iespējas, kompetences;
- Energopolitika.

7.1 Vadības pārskata ieejas informācija

- Energomērķu un energouzdevumu izpilde;
- Energosnieguma uzlabojums;
- Rīcības plānu izpildes statuss.

7.2 Vadības pārskata rezultāti

- Energosnieguma uzlabošanas iespējas;
- Energopolitika;
- ESR, bāzes energopatēriņa vai energoefektivitātes rādītāju izmaiņas;
- Mērķi, energouzdevumi, rīcības plāni un nepieciešamās darbības, ja tie netiek izpildīti;
- Iespējas uzlabot integrāciju ar citiem pašvaldības procesiem;
- Informācija par resursu piešķiršanu;
- Informācija par izpratnes, kompetences un komunikācijas uzlabošanu.